

Voorzitter,

Dit is alweer de laatste begrotingsraad van deze raadsperiode. Voor de PvdA is het tijd om te kijken naar de punten die voor ons belangrijk waren de afgelopen vier jaar. Uiteraard zullen we ook kort vooruitkijken naar wat de gemeenteraad de volgende periode te wachten staat.

Maar we beginnen dus met een terugblik. Daarbij wil de PvdA wat verder terugkijken dan deze raadsperiode. We dachten zelf te beginnen bij de periode tussen de Steentijd en de Bronstijd, nu ongeveer tussen de 4.000 en 6.000 jaar geleden. Ook toen wisten mensen al dat Medel the place to be was voor economische activiteiten, hoewel men dit soort anglicismen waarschijnlijk toen nog niet gebruikte. Deze activiteiten zorgden ervoor dat Tiel dit jaar even wereldnieuws was. Het gaat misschien wat ver om dit als verdienste van deze gemeenteraad of dit college te zien, maar dat dit letterlijk en figuurlijk nu naar boven komt, omdat we deze periode zijn gestart met het ontwikkelen van het tweede gedeelte van Medel, is een feit. Even voor de duidelijkheid: het is niet zo dat we al vanaf de Steentijd bezig zijn om dit gedeelte van Medel te gaan ontwikkelen, ook al voelde dat soms wel zo. De ontwikkeling is erg goed nieuws voor Tiel. Alleen al het nieuwe distributiecentrum van Plus zorgt voor de komst van 250 fte's. Een geweldige stimulans voor de werkgelegenheid en de Tielse economie.

Ook zijn er veel veranderingen ten aanzien van werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er zijn landelijk opgelegde afspraken dat er in Rivierenland aan het einde van dit jaar 420 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking moeten zijn. Inmiddels zijn er in Rivierenland 647 banen gerealiseerd, meer 150% van de doelstelling. Wel is er bij de PvdA verwarring over de bijdrage die de overheid daaraan levert: in de stukken aan de commissie samenleving gaat het over 4 extra garantiebannen die de overheid in deze regio heeft gerealiseerd, bij Werkzaak kregen we afgelopen maandag te horen dat dit er 68 zijn. De PvdA verzoekt het college om dit uit te zoeken en hierover duidelijkheid te geven aan de raad.

Feit is dat de gemeente Tiel zelf als goede werkgever handelt op dit vlak. Dit blijkt uit de Prestatieladder Sociaal Ondernemen. De gemeente heeft zich daar pas voor aangemeld en staat nu al op de hoogste trede van die ladder. TNO merkt op: "Het sociaal ondernemen zit bij de gemeente Tiel al jaren in de genen. Dit zie je terug in hoe werk georganiseerd is en de wijze waarop (doelgroep)medewerkers worden ingezet, begeleid en gestimuleerd worden om zich te ontwikkelen." Daar mag de gemeente trots op zijn! Bij het behalen van dit resultaat tellen ook de nieuwe afspraken mee voor opdrachten van de gemeente. Niet alleen geeft de gemeente bij een opdracht voorrang aan regionale bedrijven, ook geeft de gemeente de opdrachtnemer een verplichting om sociaal te ondernemen, de zogenaamde social return. Hierdoor zijn er in 2016 13 leertrajecten tot stand gekomen en 25 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan

het werk geholpen. Een geweldig positieve ontwikkeling. Verder heeft de PvdA het idee dat de werkgeversbenadering van de Werkzaak zijn vruchten afwerpt. Dit jaar had de Werkzaak als doel om het aantal plaatsingen bij werkgevers met 10% te laten toenemen en de teller staat nu op bijna 20%. Dat zijn eveneens resultaten om trots op te zijn.

Extra banen in zijn algemeen en extra banen specifiek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dus. Dat is goed nieuws, vindt de PvdA, want wij vinden dat zoveel mogelijk mensen aan het werk moeten worden geholpen, omdat werk zoveel meer is dan alleen je boterham verdienen. Werk zorgt voor sociale contacten en laat je eigenwaarde groeien. Voor sommige mensen is het echter lastig om aan werk te komen of levert werk niet genoeg op om de eindjes aan elkaar te knopen. De PvdA vindt dat de overheid er moet zijn voor mensen die het zonder hulp niet lukt. We zijn dan ook verheugd dat de raad na vele jaren van discussie eindelijk tot een nieuw minimabeleid is gekomen. De PvdA is ook blij met het resultaat, waarin bijzondere aandacht is voor kinderen die opgroeien in armoede. We moeten de vicieuze cirkel doorbreken die ervoor zorgt dat kinderen in armoede, in die armoede blijven hangen en in een sociaal isolement terechtkomen.

Daarnaast vindt de PvdA het erg positief dat we tot een duidelijk plan van aanpak voor een inclusieagenda zijn gekomen, over de rechten van mensen met een handicap. Vooral sterk is dat er een Platform inclusie komt, zodat de afstemming met de Gehandicaptenraad op verschillende terreinen ook geborgd is.

Naast het duwtje in de rug voor mensen die dat nodig hebben, is de overheid er ook voor onze veiligheid. Het valt op dat Tiel er qua veiligheid beter voorstaat dan in de vorige periode. Met name het aantal inbraken en pogingen tot inbraak was in 2016 fors minder dan in 2013, met een afname van ongeveer 60%. Het lijkt erop dat in 2017 de dalende trend wordt voortgezet. Daarmee werpt de enorme inzet van de verschillende organisaties zijn vruchten af. De PvdA wil alle betrokkenen, waaronder natuurlijk de burgemeester, complimenteren met dit mooie resultaat.

Een van betrokkenen is het project Zohra. Dit project zet zich al jaren in om criminele jongeren weer op het rechte pad te krijgen en haalt duidelijke resultaten. De PvdA is opgelucht om te zien dat er na onze motie in juni, in de begroting 2018 weer ruimte is gemaakt voor Zohra. We hopen vurig dat we Zohra ooit structureel in de begroting kunnen opnemen.

Verder wil de PvdA de gemeentelijk organisatie complimenteren met een enorme verandering intern, het op een andere manier gaan werken. Natuurlijk is er altijd ruimte voor verbetering, maar de gemeente heeft deze raadsperiode duidelijke stappen gezet, met de gemeente veel meer in de rol van medespeler dan van spelbepaler. Het meest zichtbare

voorbeeld hiervan is het werk van de wijkregisseurs, die bij heel veel mensen binnen de wijken en dorpen bekend zijn. Je merkt aan de geluiden van inwoners dat de wijkregisseurs hun werk bijzonder goed oppakken.

Dan de meest in het oog springende verandering van deze raadsperiode: het cultuurcentrum Zinder. We mogen als raad trots zijn op dit prachtige nieuwe gebouw, een parel van formaat. Met de parkeergarage dicht bij Zinder, de Agnietenhof en de stad, is het parkeren ook nog een makkie. Inmiddels is ook de Poort van Santwijck in gebruik als parkeerterrein en loopt ook het traject om de Burense Poort aan te pakken.

Deze wijzigingen hebben onder andere tot doel om de Tielse Waalkade een stuk fraaiër te maken. De PvdA is erg blij dat we daar als raad deze periode een belangrijke eerste stap in hebben kunnen zetten. Er ligt een mooi eerste ontwerp. Graag zou de PvdA zien dat het overleg met Rijkswaterstaat tot een goede afronding komt, waarbij we het mooiste ontwerp kunnen gaan realiseren. De PvdA snapt dat er deadlines zijn voor subsidie vanuit de provincie, maar de provincie zal waarschijnlijk best begrip tonen als het overleg met Rijkswaterstaat wat langer duurt. Het gekozen ontwerp voor de Waalkade ligt er decennialang. Daarom vindt de PvdA dat kwaliteit boven snelheid gaat.

Vlakbij werkt de gemeente nu druk aan FluviaTiel, waarbij de Echteldsedijk wordt omgevormd tot een klimaatdijk. De gemeente neemt daar maatregelen om het kwelwater te verminderen, nieuwe natuur aan te leggen en het gebied achter de dijk op te hogen, zodat er op een later moment woningen kunnen worden gebouwd. De PvdA is ook erg verheugd over de ontwikkelingen in de nabijheid, met de ondertekening van het akkoord tussen Reuvers en de gemeente. We hopen dat dit een eerste stap is naar een positieve afronding van dat dossier.

Iets anders waar we deze raadsperiode de eerste stap in hebben gezet, is de verbouwing van het Lingecollege. De PvdA vond en vindt dat de leerlingen, leraren en andere medewerkers van het Lingecollege een fraaiere en modernere school verdienen dan de gebouwen die er nu staan. Wij hopen dat het snel lukt om een daadwerkelijke start te maken met de verbouwing van het Lingecollege.

Daarnaast hebben we stappen vooruit weten te zetten in het dossier van de schuldhulpverlening, een dossier waar de PvdA zich jarenlang zorgen over heeft gemaakt. In plaats van mensen die diep in de schulden zaten, zo spoedig mogelijk te helpen, duurden de trajecten veel te lang, zodat mensen alleen maar verder in de schulden en dus in de problemen kwamen. Met het nieuwe beleidsplan is een goede start gemaakt om dit om te keren. Gelukkig heeft de gemeenteraad ervoor gekozen om aan preventie te werken. We kunnen immers beter voorkomen dat inwoners veel schulden krijgen dan achteraf proberen de ellende op te lossen.

Tot nu toe zijn we positief geweest over ontwikkelingen in de huidige periode. De PvdA kijkt echter ook positief naar de toekomst, zelfs naar sommige plannen die in het nieuwe regeerakkoord staan. Het is ons al jaren een doorn in het oog dat we bij coffeeshops wel hebben geregeld dat wiet gedoogd te koop is, maar dat het niet geregeld is hoe de coffeeshops aan hun voorraad komen. De coffeeshophouders zijn afhankelijk van mensen die per definitie crimineel zijn. Maar ook creëren we hiermee gevaarlijke situaties in woonwijken, van soms met houtje-touwtje-in-elkaar-gestoken constructies bij hennepplantages op zolders. De PvdA is daarom blij dat het nieuwe kabinet wil gaan experimenteren met het gedogen van het telen van wiet. De regering is op zoek naar gemeenten waarin dat mag en de PvdA wil onze gemeente hiervoor aanmelden. Volgens ons leent de gemeente Tiel zich hier uitstekend voor, als overzichtelijke en kleinere gemeente met genoeg coffeeshops. Hiervoor dienen wij dan ook een motie in.

Ten slotte willen we afsluiten met een punt van zorg, letterlijk en figuurlijk. Zoals bekend hebben we in de gemeente Tiel, zoals zoveel gemeenten, te maken met flinke tekorten op het gebied van jeugdzorg, de Wmo en de Participatiewet. We moeten dit oplossen en inmiddels ligt er een flink pakket met mogelijke maatregelen om dit te doen.

Een van die maatregelen is het weer gaan aanbesteden van het leerlingenvervoer. De PvdA is er altijd een voorstander van geweest om de gemeente het leerlingenvervoer te laten regelen. De ouders hebben echter wel het meer dan terechte signaal afgegeven dat zij betrokken willen worden bij het regelen van het vervoer. Daarom vindt de PvdA dat als het leerlingenvervoer opnieuw wordt aanbesteed, het klankbord van de ouders betrokken moet worden bij het opstellen van de criteria voor deze opdracht. De ouders weten immers beter dan wie dan ook wat belangrijk is om het vervoer goed te regelen. De PvdA dient daarom een motie in om ouders te betrekken bij de opdracht.

Zoals ik hiervoor al zei: het weer aanbesteden van het leerlingenvervoer is een van de maatregelen om kosten te besparen binnen de jeugdzorg, de Wmo en de Participatiewet. Maar voor de PvdA staat bij deze onderwerpen voorop dat inwoners de zorg moeten krijgen die zij verdienen. Mocht die garantie met de huidige budgetten niet te geven zijn, dan wil de PvdA het uitgangspunt dat alleen die budgetten gebruikt worden, heroverwegen. Als er meer geld naartoe moet om goede zorg aan inwoners te garanderen, dan moet dat wat ons betreft ook gebeuren. Hoe dan ook: deze zorgtaken goed en financieel strak vormgeven wordt volgens ons de belangrijkste uitdaging voor de raad in de volgende periode. Uiteraard gaat de PvdA deze en andere uitdagingen dan graag weer aan.